

Міністерство освіти та науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.В. Докучаєва

Розглянуто і затверджено
радою агрономічного факультету
(протокол № 5 від 24 січня 2017 р.)

ЗАГАЛЬНЕ ҐРУНТОЗНАВСТВО

**Методичні вказівки та завдання до курсової роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
зі спеціальності 103 «Науки про Землю»**

Харків – 2017

Укладачі: доктор с.-г. наук, професор **В. В. Дегтярьов;**
канд. с.-г. наук, доцент **С. В. Крохін;**
канд. с.-г. наук, доцент **О.Ю. Чекар;**
канд. с.-г. наук, доцент **А.О. Казюта;**
ст. викладач **О.І. Козлова;**
ст. викладач **О.С. Жернова**

Рецензенти:

д-р с.-г. наук, завідувач кафедри землеробства ім.
О. М. Можейка **М. В. Шевченко;**
д-р біол. наук, с.н.с. ННЦ «ІА ім. О.Н.Соколовського»
Ю. Л. Цапко

© Дегтярьов В.В., Крохін С.В., Чекар О.Ю,
Казюта А.О., Козлова О.І., Жернова О.С., 2017
© Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	
1.1. Загальні положення	6
1.2. Зміст курсової роботи	7
1.3. Структура курсової роботи	7
2. МОВНІ ЗАСОБИ ТЕКСТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ	
2.1. Загальна характеристика	11
2.2. Правила оформлення цитат	12
2.3. Вимоги до оформлення посилань	14
2.4. Правила скорочення слів у тексті	15
2.5. Оформлення таблиці	15
2.6. Запис формул	17
2.7. Вимоги до граматичних норм у тексті курсової роботи ..	17
2.8. Типові помилки під час написання роботи	18
2.9. Вимоги до комп'ютерного набору тексту	18
ДОДАТОК А. Зразок оформлення титульної сторінки	20
ДОДАДОК Б. Номенклатурний список ґрунтів (Атлас почв Української ССР/ под ред. Н.И. Крупского, Н.И.Полупана. – К., 1979)	21
ДОДАТОК В. Завдання для встановлення назви ґрунту за гра- нулометричним складом	24
ДОДАТОК Г. Завдання до розрахунку балансу гумусу у ґрун- тах сівозміни	31
ДОДАТОК Д. Завдання до визначення норм внесення меліора- нтів при хімічній меліорації ґрунтів	47
ДОДАТОК Ж. Зразки оформлення бібліографічного опису, що наводяться у списку використаної літератури (за вимогами ДСТУ 7.1.2006)	53

ВСТУП

Ґрунтознавство – наука про ґрунт, його будову, склад, властивості та генетичне розповсюдження, закономірності його походження, розвитку, функціонування та ролі у природі, шляхах і методах його меліорації, охорони і раціонального використання у господарській діяльності людини.

Це виключно багатогранна наука. Її важливі розділи – генезис і класифікація ґрунтів, їх фізика, хімія, біологія, географія і картографія. Це основні розділи генетичного, або докучаєвського, ґрунтознавства, яке вивчає ґрунт як особливе природно-історичне утворення і являє собою наслідок взаємодії п'яти факторів й умов ґрунтоутворення: материнських порід, рослинного і тваринного світу, клімату, рельєфу місцевості, віку країни. На фундаменті генетичного ґрунтознавства сформувалися як його галузі, агрономічне ґрунтознавство, лісове ґрунтознавство, меліоративне ґрунтознавство та ін.

Основні проблеми ґрунтознавства - вивчення антропогенних ґрунтів і антропогенних трансформацій ґрунтового покриву, прогноз можливої еволюції при природних і антропогенних змінах факторів ґрунтоутворення, забезпечення виконання педосферою, тобто сферою ґрунтів, своїх глобальних екологічних функцій, класифікація ґрунтів для вирішення питань контролю і використання земельних ресурсів світу.

Використовуючи ґрунт як засіб виробництва, людина суттєво змінює ґрунтоутворення, впливаючи як безпосередньо на властивості ґрунту, його режими і родючість, так і на природні фактори, що визначають ґрунтоутворення. Вирощування сільськогосподарських культур змінює перш за все природний рослинний покрив ґрунту, осушення та зрошення змінюють режим зволоження. Ще більш помітно впливають на ґрунт прийоми його обробітку, застосування добрив та засобів хімічної меліорації. Отже, орний ґрунт є не тільки предметом прикладання людської праці, а й деякою мірою продуктом цієї праці. Тобто людську працю щодо використання орних ґрунтів слід розглядати як активний фактор ґрунтоутворного процесу.

Наука про ґрунти є фундаментом для розробки систем ведення сільського господарства, побудови раціональних сівозмін, систем удобрення та меліорації ґрунтів.